

Veredeling eiwitgewassen in een stroomversnelling

VEEVOEDER Het begin vorig jaar opgestarte Protealis, een spin-off van VIB en ILVO waarin ook Boerenbond via het Agri Investment Fund (AIF) investeert, opende twee groeikamers in Gavere. Hiermee wil het bedrijf het veredelingsproces van eiwitgewassen inkorten met 3 jaar.

Europees eiwit

Benjamin Laga, CEO van Protealis, verwees naar de media om de noodzaak van het werk van Protealis te onderstrepen. “De oorlog in Oekraïne maakt dat de voedselzekerheid onder druk komt. Bovendien zijn Oekraïne en Rusland de twee grootste Europese producenten van soja. De verkiezing van da Silva in Brazilië heeft te maken met de ontbossing voor het telen van soja. Bovendien speelt de koolstofvoetafdruk. We werken aan rassen van soja en gele erwten die zodanig productief zijn in onze omstandigheden dat de

Veredelaar Jonas Aper benadrukte dat ze door die optimale groeiomstandigheden vier generaties kunnen kweken in één jaar tijd.

teelt ook economisch duurzaam wordt. We zien dat er potentieel is in de markt.” In de persnota verwees Protealis naar de grote vraag naar soja, zowel voor voeding als voor veevoeder. Een studie van de Boston Consulting Group voorspelt dat de consumentenmarkt voor vlees- en zuivelalternatieven tegen 2035 elk jaar met 14% zal groeien.

Groeikamer

Veredelaar Jonas Aper leidt ons rond in de twee groeikamers, een voor soja en een andere voor gele erwten. “We hebben in kleine klimaatkamers de ideale groeiomstandigheden voor soja onderzocht en kunnen hier temperatuur, lichtduur en -sterkte, nutriënten- en vochtvoorziening regelen.” De groeikamers moeten een rol spelen in een vroege fase van het verdelingswerk. Na een kruising volgt een massale en supersnelle screening met de hulp van gentechnologie, artificiële intelligentie en drones. “Nadien willen we zo snel mogelijk inteeltlijnen creëren. In onze groeikamers halen we 4 generaties per jaar, van zaad tot zaad, waardoor we het veredelingsproces kunnen inkorten met drie jaar.” Na de groeikamers zijn nog 2 tot 3 jaar veldtesten nodig, vooraleer een kandidaat-ras naar de pré-registratie gaat. De totale duur van het proces komt zo op 5 tot 6 jaar. Jonas vertelt dat ze bij de gele erwten, die we nadien bekijken in een tweede klimaatkamer, nog wat meer werk hebben om de groeiomstandigheden te optimaliseren. Met de sojaveredeling staan ze al verder, omdat ze konden verder bouwen op het verdelingswerk van ILVO, een van de *founding fathers* van Protealis. Dit voorjaar werden al twee rassen erkend voor de rassenlijst. Afgaand op gesprekken met genodig-

CEO Benjamin Laga van Protealis belichtte de noodzaak om snel met productieve soja- en erwtenrassen op de markt te komen. Daarin zullen de groeikamers een cruciale rol spelen.

den nadien, doen die het goed in de praktijk. De technologie voor de klimaatkamers werd ontwikkeld door CF Tech, een Gents bedrijf dat zijn wortels heeft in apparatuur voor *vertical farming*.

Speed breeding

Laga wist ook nog te vertellen dat ze een microbiel platform hebben. “We selecteren rhizobiumbacteriën die beter stikstof fixeren en die we willen meegeven in de zaadcoating. Nieuwe rassen veredelen is traditioneel een traag proces”, besloot Benjamin Laga. “Maar als je kijkt naar de noden van de landbouw, de consument en de planeet, dan is tijd een luxe die we niet meer hebben. We zetten hier dus de voet op het gaspedaal. Waar andere verdelers hun middelen en technologie inzetten op de grootste markten zoals tarwe en mais, investeren wij resoluut in de gewassen van de toekomst.” ■

Patrick Dieleman